

Kulttuuriavustusten myöntämisen prosessin uudistaminen

Vapaa-ajan lautakunta 31.08.2023 § 57
3019/12.03.00.02/2023

Valmistelija

vapaa-aikajohtaja Antti Mattila, antti.mattila@salo.fi, 02 778 4700,
kulttuurituottaja Suvi Aarnio, suvi.aarnio@salo.fi, 02 778 4982,
kulttuurituottaja Sini Lundgrén, sini.lundgren@salo.fi, 02 778 4983

Salon kaupunki jakaa vuosittain avustuksia kulttuuritoimintaan. Avustustoiminnalla luodaan mahdollisuuksia kulttuurin omaehtoiselle harrastamiselle ja ammatilliselle taidetoiminnalle sekä paikallisen elinvoiman kehittymiselle. Toimintaa ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta sekä Salon kaupunkistrategia. Vapaa-ajan lautakunta on hyväksynyt (20.2.2014, § 5) avustusmuodoiksi seuraavat: yleisavustukset yhdistyksille säännölliseen toimintaan sekä kohdeavustukset yhdistyksille ja taiteilijoiden muodostamille työryhmille kertaluontoisiin projekteihin. Avustusta ei myönnetä yksityishenkilöille henkilökohtaiseen työskentelyyn (vapaa-ajan ltk 31.1.2019 §5).

Hakijan omarahoitusosuuden tulee olla vähintään 50 % ellei avustuksen myöntävä toimielin tai viranhaltija erityisestä syystä muuta päättä. Avustusten käsittelyssä tulee nopealla käsittelyllä välttää yhdistysten talouden alkuvuoden epävarmuus ja että avustustoiminnalla pyritään pitkäjänteiseen kumppanuuteen ja kolmannen sektorin toimintaedellytysten tavoitteelliseen kehittämiseen (yhdistysten toiminnan tukemisen periaatteet KH 20.01.2020 § 11, KV 27.01.2020 § 5). Voimassa olevan käytännön mukaisesti kulttuuriavustuksia haetaan kerran vuodessa (maaliskuu), käsittely ja päätöksenteko (vapaa-ajan lautakunta, huhtikuu) ja päätösten saatua lainvoiman maksatukset (kesäkuu-joulukuu).

Nykyistä avustuskäytäntöä on tarkasteltu osana kulttuuriohjelmatyötä, yhdessä Kulttuurikumppaneiden sekä laajemmin muiden taide- ja kulttuurikentän toimijoiden kanssa.

Kerran vuodessa toteutettava avustushaku ja loppukevääseen sijoittuva käsittely- ja päätösprosessi painottaa kulttuuripalveluiden tuotannon vuoden jälkimmäiselle puoliskolle. Tätä ennen palvelutuotantokumppanit ja kaupungin kulttuuripalvelut toimivat taloudellisessa, toiminnallisessa ja viestinnällisessä epävarmuudessa, sillä valtaosa Salon kulttuuripalveluista toteutetaan yhteistyössä.

Nykykäytäntö tuo haasteita myös kokeilukulttuurille sekä palveluiden kehittämiselle ja uudistumiselle. Nopeasti syntyvien ideoiden testaamiseen ei ole mahdollisuutta, kun rahoitus on sidottu yhteen haku-aikaan vuodessa. Yksityishenkilöiden rajaus pois avustusten piiristä puolestaan estää osin myös yhteisötaiteellisen työskentelyn, jossa taiteilijan työryhmä ei muodostukaan toisista taiteilijoista vaan muista kuntalaisista (esimerkiksi sotepalveluiden asiakkaat).

Lisäksi kaupungilla ei toistaiseksi ole osoittavaa taiteen ja kulttuurin ammatti- ja harrastustoimintaan soveltuvia tiloja (erityisesti säännöllinen teatteritoiminta ja klassisen musiikin konsertit) vaan toimijat vuokraavat tiloja ulkopuolisilta tahoilta. Vuokra- ja tuotantokulut (tekniikka yms.) kustannukset nostavat taloudelliset riskit nousevat usein niin korkeiksi, ettei palvelua

Edellä esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi esitetään muutoksia 1) avustusprosessin aikatauluun, 2) kohdeavustusten myöntökriteereihin sekä 3) hakukategorioihin. Muutoksilla haetaan positiivista vaikutusta kaupungin

ja toimijoiden välisen kumppanuuden vahvistamiseen, toimintaedellytysten ja kokeilukulttuurin kehittämiseen sekä kuntalaisille suunnattujen palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden lisäämiseen.

Muutosehdotukset:

- 1) Kulttuuriavustuksia ehdotetaan haettavaksi pääsääntöisesti kaksi kertaa vuodessa. Molemmat haut koskevat sekä yleis- että kohdeavustuksia:
 - a) maaliskuun haku sekä hakemusten käsittely ja päätöksenteko pysyvät ennallaan, mutta kohdistetaan kuluvan vuoden jälkimmäisen puoliskon toimintaan (kesäkuu-joulukuu).
 - b) marraskuussa toteutetaan toinen hakukierros koskien tulevan vuoden toimintaa (tammikuu-joulukuu). Haku ja valmistelutyöt voidaan toteuttaa ennen tulevan vuoden vahvistettua talousarviota. Kun talousarvio vahvistettu vapaa-ajan lautakunta tekee avustuspäätökset, esimerkiksi vuoden ensimmäisessä kokouksessa käyttötaloussuunnitelman vahvistamisen jälkeen.

Uusi haku mahdollistaa alkuvuoden taloudellisen epävarmuuden välttämisen erityisesti ympärivuotisen toiminnan osalta, kun esimerkiksi yleisavustusten maksatukset pystytään tekemään nykyistä noin 3 kuukautta aikaisemmin. Lisäksi projektiluontoisten, nopeasti syntyvien ideoiden toteutus helpottuu, kun hakuaikoja on kaksi. Myös palvelutarjonnan viestintää ja markkinointia kuntalaisille ja matkailijoille pystytään tehostamaan, kun vahvistettu kokonaisuus on selvillä hyvissä ajoin alkuvuodesta.

- 2) Avustusten myöntökriteereihin esitetään muutoksia ja tarkennuksia kohdeavustusten osalta. Tällä hetkellä kohdeavustusta ei myönnetä yksityishenkilöille henkilökohtaiseen työskentelyyn (vapaa-ajan ltk 31.1.2019 §5). Ehdotamme, että jatkossa avustusta voidaan myöntää yksittäisten taiteilijoiden projekteihin, jotka toteutuvat tiiviissä yhteistyössä eri yhteisöjen kanssa ja/tai laajasti eri puolilla kaupunkia:
 - a) projektit, jotka edistävät taiteen ja kulttuurin keinoin kuntalaisten hyvinvointia ja elävää kaupunkikulttuuria, esimerkiksi taiteilijavierailut soteyksiköissä tai julkinen taide.
 - b) projektit, jotka lisäävät taiteen ja kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta Salon laajalla maantieteellisellä alueella, esimerkiksi kiertuetoiminta.

Muutoksella pyritään edistämään palveluiden yhdenvertaista ja tasapuolista saavutettavuutta eri puolilla Saloa sekä lisäämään taiteilijavetoista toimintaa, joka edistää kuntalaisten aktiivista vapaa-aikaa ja hyvinvointia.

- 3) Kohdeavustuksiin varataan projektiluontoisen toiminnan lisäksi vuosittain erikseen vahvistettava määräraha (esimerkiksi 10 000 €) kahteen käyttötarkoitukseen:
 - a) pienimuotoinen, kokeileva toiminta, joka luo uusia tapoja kokea ja tehdä taidetta ja kulttuuria Salossa
 - b) tilatuki yleisölle avoimen toiminnan ja tapahtumien järjestämiseen, niiltä osin kuin kaupungilla ei ole osoittaa soveltuvia tiloja, joihin ei kaupungilla ole osoittaa soveltuvia, tarkoituksenmukaisia tiloja

Määräraha on haettavissa ympärivuotisesti, niin kauan kun sitä riittää. Tukea voi saada sama toimija kerran vuodessa, erikseen vuosittain vahvistettavan maksimisumman, esimerkiksi 500 € per toimija. Esitämme joustavuuden lisäämiseksi, että lautakunta delegoi toimivallan näiden

avustuspäätöksistä vapaa-aikajohtajalle/tulevalle kulttuuripäällikölle hankintavaltuuksien ja -rajojen puitteissa.

Muutoksella haetaan kulttuuritarjonnan monipuolisuuden lisäämistä, kokeilukulttuuriin kannustamista sekä innostusta kehittää ja testata uusia ideoita matalalla kynnyksellä, niin tekijöille kuin osallistujille. Tilatuella pyritään lisäksi edistämään erilaisten kulttuuritilojen käyttöä ja parantamaan toimijoiden tilaolosuhteita.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Lautakunta hyväksyy esitetyin perustein muutokset ja lisäykset kulttuuriavustusten haku- ja päätöksentekoaikatauluun sekä kohdeavustusten myöntöperusteisiin sekä käyttötarkoituksiin vuoden 2024 alusta ehdotuksen mukaisesti.
Päätös	Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Kulttuurituottaja Suvi Aarnio oli asiantuntijana paikalla klo 18.30 - 18.41.
Tiedoksianto	-